

Warszawa, 24 czerwca 2016 r.

Sz. P. Mateusz Morawiecki
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju

Sz. P. Krzysztof Jurgiel
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Premierze, Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do propozycji legislacyjnej w sprawie **kryteriów dla tzw. zaburzaczy endokrynych** opublikowanej przez Komisję Europejską w dniu 15 czerwca br., poniżej przesyłamy nasze uwagi dotyczące ww. propozycji.

- Jesteśmy bardzo rozczarowani propozycją Komisji Europejskiej ws. kryteriów, ponieważ jest ona zdecydowanie bardziej restrykcyjna niż poniższe rekomendacje Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) czy polskiego Biura do Spraw Substancji Chemicznych.

Rekomendacja EFSA

Critical effect, severity, (ir)reversibility and potency aspects are part of the hazard characterisation of EDs (endocrine disruptors). To inform on risk and level of concern for the purpose of risk management decisions, risk assessment (taking into account hazard and exposure data/predictions) makes best use of available information. (...) EDs can therefore be treated like most other substances of concern for human health and the environment, i.e. be subject to risk assessment and not only to hazard assessment.¹

Rekomendacja Biura do Spraw Substancji Chemicznych

W wytycznych do stosowania kryteriów klasyfikacji powinny być też uwzględnione zasady oceny siły działania zaburzaczy hormonalnych (potency), oceny prognozy działania szkodliwego, nieodwracalności skutków oraz ich specyficzności. Wytyczne te powinny być uwzględniane w podejmowaniu decyzji regulacyjnej w postaci ostatecznej klasyfikacji zaburzaczy hormonalnych.²

- Najbliższa ww. naukowym standardom jest opcja 4 z mapy drogowej KE z 2014 r. ws. kryteriów dla zaburzaczy endokrynych, choć i ona zdecydowanie odbiega od opinii EFSA i Biura do Spraw Substancji Chemicznych.

Option 4: WHO/IPCS definition to identify endocrine disruptors and inclusion of potency as element of hazard characterization (hazard identification and characterisation).

¹ Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), *Scientific Opinion on the hazard assessment of endocrine disruptors: Scientific criteria for identification of endocrine disruptors and appropriateness of existing test methods for assessing effects mediated by these substances on human health and the environment*, marzec 2013 r.

² prof. dr hab. med. Bogusław Barański, *Chemia, Zdrowie, Środowisko – Biuletyn Biura do Spraw Substancji Chemicznych*, Nr 5, grudzień 2013 r.

- Postulujemy więc o pilne rozpoczęcie aktywnych działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Rozwoju w celu uwzględnienia opinii EFSA i Biura do Spraw Substancji Chemicznych w kryteriach poprzez zmianę propozycji KE z opcji 2 (z mapy drogowej KE) na **rozszerzoną opcję 4 (zwaną dalej „opcją 4+”)** poprzez dołączenie do niej następujących elementów: oceny progu działania szkodliwego, (nie)odwracalności skutków oraz głównego oddziaływania substancji (ang. *severity and (ir)reversibility of effects, lead toxicity*).
- Opcja 4+ **pozwoli na zachowanie najwyższych standardów bezpieczeństwa zdrowotnego, jednocześnie znacząco ograniczając negatywny wpływ na polskie rolnictwo** ewentualnego wycofania wielu dokładnie przebadanych i ważnych środków ochrony roślin.
- O potencjalnie bardzo negatywnych skutkach tej decyzji na polską produkcję rolną informowaliśmy już Pana Premiera i Pana Ministra w lutym br., prezentując wyniki ekspertyzy pt. *Skutki potencjalnego wycofania wybranych substancji czynnych na uprawy polowe i sadownicze w Polsce* (streszczenie w kontekście kryteriów przesyłamy w załączeniu).
- Na podstawie oceny oddziaływania propozycji kryteriów przygotowanych przez Komisję Europejską oraz danych zamieszczonych na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (wyszukiwarka środków ochrony roślin), stwierdzamy, że **aktualna propozycja KE (opcja 2) może spowodować wycofanie około 20% środków ochrony roślin dostępnych w Polsce**, a opcja 4 (z mapy drogowej KE) około 5%. Przyjęcie opcji 4+ pozwoli utrzymać dostęp do większej liczby środków ochrony roślin, przy jednoczesnym zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa zdrowotnego.
- Ponadto, uważamy, że regulowanie poprzez derogacje (poniższa propozycja Komisji – opcja B) nie jest dobrą praktyką regulacyjną, ze względu na ich nieprzewidywalność. W związku z tym, priorytetem pozostaje **zmiana propozycji KE z opcji 2 (z mapy drogowej KE) na opcję 4+**.

Option B:

Introduction of elements of further elements of risk assessment into sectorial legislation where management measures for placing substances on the market are mainly based on hazard identification. This introduction should be done where necessary and desired, to reduce potential socio-economic impacts (e.g. amending the PPPR to introduce measures similar to those in the BPR as regards the exemption of the ban for the cases where ‘negligible risk’ (Art 5(2) of the BPR), rather than of ‘negligible exposure’, can be demonstrated).

Podsumowując, apelujemy o niezwłoczne podjęcie działań, zgodnie z ww. argumentami naukowymi, rozpoczynając od Rady UE ds. Rolnictwa w dniach 27-28 czerwca br., w celu obrony interesów polskiego rolnictwa oraz ich branż polskiego przemysłu dotkniętych tym zagadnieniem regulacyjnym.

Z poważaniem

KRAJOWE ZRZESZENIE PRODUCENTÓW RZEPAKU
I ROŚLIN BIAŁKOWYCH
ul. Szkolna 2/4 lok. 403, 00-006 Warszawa
tel. 22 826 80 07, fax 22 828 53 58
NIP: 526-26-87-073, REGON: 015288972

Basiniow

KRAJOWA FEDERACJA
PRODUCENTÓW ZBÓŻ
00-006 Warszawa, ul. Szkolna 2/4 lok. 418
NIP: 5252325112

Cieplicko

POLSKI ZWIĄZEK PRODUCENTÓW KUKURYDZY
60-837 Poznań, ul. Mickiewicza 33
tel/fax 061 662 74 20
NIP 777-00-05-275, REGON 1407480

Jurkiewicz

**Polski Związek Producentów
Roślin Zbożowych**

Radzików 05-870 Błonie lab. II p. 86
tel. 22 725 35 78, 502 257 874, fax 22 725 44 82
e-mail: pzp@ihar.edu.pl www.pzprz.pl
REGON 431143757, NIP 946 22 30 360

Prezes Zarządu
Stanisław Kacperczyk
Stanisław Kacperczyk

FEDERACJA BRANŻOWYCH
ZWIĄZKÓW PRODUCENTÓW ROLNYCH
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa
tel./fax 22 623 24 13

PRZEWODNICZĄCY
Rady Federacji Branżowych
Związków Producentów Rolnych
2 up. Sikora
Marian Sikora

STOWARZYSZENIE
PLANTATORÓW TRUSKAWKI
ul. Warecka 42, 05-604 Jasieniec
NIP 797-205-13-36, Regon 146583570

Janina Andrzej

STOWARZYSZENIE PLANTATORÓW
BORÓWEK AMERYKAŃSKICH
ul. Ewa 03-641 Warszawa
NIP 9511809807
REGON 14345700

Henryk Kuroś

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH
00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30
tel. 022/623-21-65, fax 022/623-11-55
NIP 526-17-62-562

PREZES ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Krzysztof Nykiel

WICEPREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Miroslaw Borowski

KRAJOWY ZWIĄZEK PLANTATORÓW
BURAKA CUKROWEGO
00-336 Warszawa, ul. Kopernika 34
NIP: 525-157-53-50

ZWIĄZEK SADOWNIKÓW
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ZARZĄD GŁÓWNY ①
ul. Sportowa 4A, 05-600 Grójec
R: 671959556, NIP: 797-16-44-689

Tomasz Sols

Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin
Marcin Mucha
Marcin Mucha
Dyrektor